

Waar ligt de Dijkstraat?

De gemeenteraad heeft voor de inwerkingtreding van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen op 1 juli 2009 een of meer woonplaatsen vastgesteld. In de gemeente Nijmegen zijn twee openbare ruimten met de naam Dijkstraat en twee met de naam Spoorstraat.

Er is op 29 november 2006 geluisterd naar de inwoners van Lent. In plaats van één woonplaats bestaat de gemeente Nijmegen vanaf 1 januari 2010 uit twee woonplaatsen: Lent (ID 2545) en Nijmegen (ID 3030). De raad heeft op 16 september 2009 (raadsvoorstel 210/2006, beslispunt 3) vastgesteld welke 'dubbele' straatnamen per 1 januari 2010 worden gewijzigd op grond van de volgende criteria (in volgorde van afweging):

- Het aantal bestaande adressen in de straat (de straat met significant het grootste aantal adressen wordt gehandhaafd).
- Anciënniteit (de oudste straatnaam wordt gehandhaafd, mits deze aantoonbaar meer dan 100 jaar ouder is).
- Economisch belang (de straat met 10 of meer bedrijven met meer dan 5 medewerkers wordt gehandhaafd).
- Gebiedsverwijzing (de straatnaam die verwijst naar een nog bestaand (geografisch) element (bijv. school, kerk, station) wordt gehandhaafd).

De buurtnamen Broodkorf en Koude Hoek uit het raadsbesluit d.d. 15 december 1999 zijn op 4 juni 2008 gewijzigd in Broodkorf en op 28 maart 2018 in Koudenhoek. In het raadsbesluit d.d. 19 november 2008 staan de landentema's en de bijbehorende subthema's. In het voorstel waarmee de raad op 16 september 2009 heeft ingestemd (hamerstuk), staat:

"Twee straatnamen, de Spoorstraat en de Dijkstraat, beide in Lent en Nijmegen, worden voorlopig niet hernoemd, omdat het gebied van de Lentse straten zozeer in ontwikkeling is, dat consequenties nu niet goed zijn te overzien. Dit voorstel betreft dan ook de hernoeming van 16 straatnamen." (raadsvoorstel 154/2009)

In de loop der tijden zijn de volgende namen vastgesteld die verwijzen naar de landen:

Groot-Brittanniëstraat (*Lent*): Versie 1 / 14-07-2004
Frankrijkstraat (*Lent*): Versie 1 / 08-06-2011
Spanjestaar (*Lent*): Versie 1 / 08-06-2011
Duitslandstraat (*Lent*): Versie 1 / 15-05-2013
Italiëstraat (*Lent*): Versie 1 / 09-07-2014, Versie 2 / 26-06-2019, Versie 3 / 22-09-2021

De naam Kuifjestaar (*Versie 1 / 18-12-2019*) staat voor de buurt Koudenhoek (*Versie 2 / 28-03-2018*) met het landentema België, met subthema stripfiguren uit Belgische strips. De hernoeming van de volgende openbare ruimten laat nog op zich wachten:

Lent (woonplaats)

Raadsbesluit Elst d.d. 8 november 1935: De Dijkstraat
Besluit B&W Elst d.d. 6 juli 1982: Dijkstraat
Besluit B&W d.d. 8 december 2009: *formalisering*
openbare ruimte ID 0268300000000402
Actueel: Versie 1 / 08-12-2009
Documentnummer CB 08-12-2009

Nijmegen (woonplaats)

Raadsbesluit d.d. 19 oktober 1912: Dijkstraat
Raadsbesluit d.d. 9 juli 1924: Dijkstraat
openbare ruimte ID 0268300000000998
Actueel: Versie 1 / 09-07-1924
Documentnummer RB 09-07-1924

Lent (woonplaats)

Raadsbesluit Elst d.d. 8 november 1935: De Spoorstraat
Besluit B&W Elst d.d. 6 juli 1982: Spoorstraat
Besluit B&W d.d. 8 december 2009: *formalisering*

openbare ruimte ID 0268300000000428

Actueel: Versie 1 / 08-12-2009

Documentnummer CB 08-12-2009

Nijmegen (woonplaats)

Raadsbesluit d.d. 3 januari 1880: Spoorstraat
Raadsbesluit d.d. 9 juli 1924: Spoorstraat
Raadsbesluit d.d. 15 juni 1966: Spoorstraat
Raadsbesluit d.d. 23 november 1972: *gedeelte*
openbare ruimte ID 0268300000000598

Actueel: Versie 1 / 08-12-1972

Documentnummer RB 23-11-1972

actueel

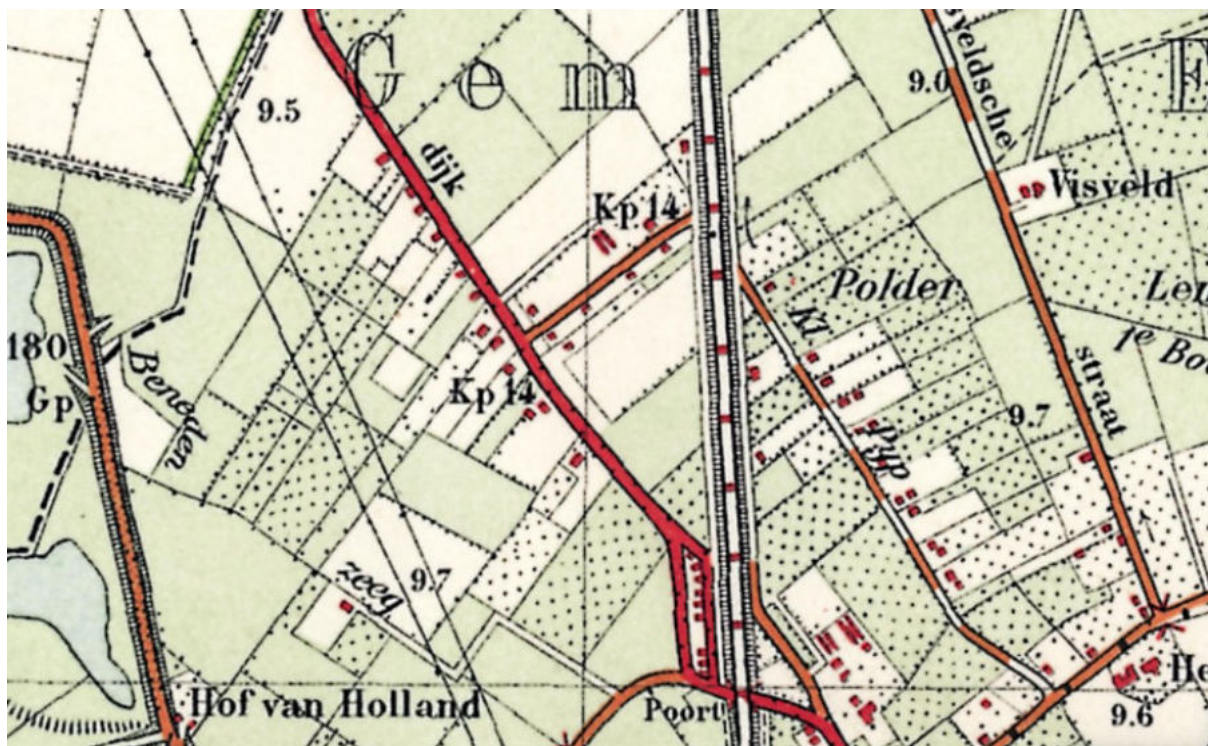
In de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) staan 'actuele' gegevens. De Dijkstraat (Versie 1 / 08-12-2009) in de woonplaats Lent ligt sinds 28 maart 2018 in de buurt Koudenhoek in de wijk Lent. Ook de Spoorstraat (Versie 1 / 08-12-2009) in de woonplaats Lent ligt in dezelfde buurt Koudenhoek. Het zuidelijke deel hiervan lag in de buurt Hof van Holland.

In het besluit van B&W d.d. 8 december 2009 ontbreekt de geometrie. Dat is niet in overeenstemming met artikel 1, onder j, van de Wet basisregistratie adressen en gebouwen waarin staat dat de buitenruimte 'als zodanig' is aangewezen.

De ingang van het adres Spoorstraat 31 Lent ligt aan de Margaretha van Mechelenweg. Het huisnummer is niet in overeenstemming met openbare ruimte ID 0268300000001702. De naam is voor het eerst op 5 september 2012 vastgesteld. De Dijkstraat en Spoorstraat worden niet genoemd. Ook de nummeraanduiding in de Dijkstraat levert problemen op.

kaart

Op de Bonnenbladen uit 1931 staat de volgende afbeelding (zonder naam). De Raad van de gemeente Elst heeft op 8 november 1935 onder meer de namen Griftdijk-noord, De Dijkstraat en De Spoorstraat vastgesteld. Voor die tijd werd De Dijkstraat kennelijk De Vredestraat of Vredestraat genoemd.



www.topotijdreis.nl (1931)

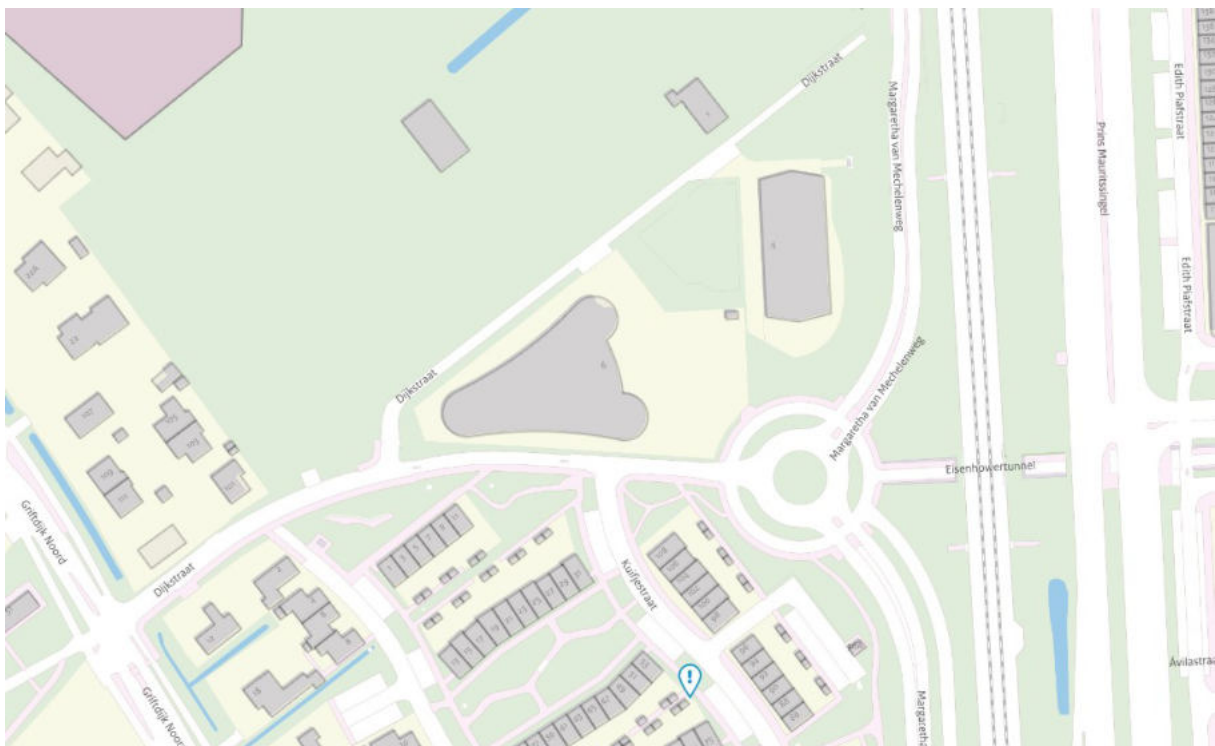
De Dijkstraat loopt in een rechte lijn van de Griftdijk Noord naar de Spoorstraat die evenwijdig ligt aan de spoorlijn Arnhem - Nijmegen. In de loop der tijden is de Spoorstraat verlengd met ca. 550 meter.

Het is niet duidelijk wat er gebeurd is sinds het collegebesluit d.d. 8 december 2009. Bij de stukken die na verloop van tijd alsnog openbaar gemaakt worden, is gebruik gemaakt van artikel 5.1, tweede lid, onder e, van de Wet open overheid. Het openbaar maken van informatie blijft achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen 'de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer'.

De raad heeft zichzelf buiten spel gezet door het Delegationbesluit Wet open overheid. Op grond van artikel 10:17 van de Algemene wet bestuursrecht kan het bestuursorgaan de gedelegeerde bevoegdheid niet meer zelf uitoefenen. Hoe moet er uitvoering worden gegeven aan artikel 6 van de Wet basisregistratie adressen en gebouwen en wie zorgt ervoor dat de besluiten tijdig worden genomen?

gegevens

Op onderstaande tekening staan de huidige gegevens. De openbare ruimte begint kennelijk aan de kant van de Margaretha van Mechelenweg. Een deel van de Spoorstraat is zoek.



BAG Viewer

Boven ligt Dijkstraat 1 Lent en daaronder aan de andere kant van de straat de huisnummers 4 en 6. Dat is niet in overeenstemming met de gegevens dat de oneven huisnummers aan de linkerkant liggen en de even nummers aan de rechterkant. Ten zuiden van Dijkstraat 6 ligt een openbare ruimte waarvoor geen naam is vastgesteld. Ook Kuifjestraat 1 t/m 11 (oneven) liggen aan de zuidkant in omgekeerde volgorde.

Bij het gedeelte links staat Dijkstraat 12 aan de zuidkant en Dijkstraat 101 t/m 113 (oneven) aan de noordkant. Bij de huisnummers is nog geen rekening gehouden met de gewijzigde naamgeving van de openbare ruimte.

wijziging

De brief d.d. 4 juni 2025 (onderwerp: Mogelijke wijziging straatnaam) met de namen *Belgiëstraat* en *Hofje van Bobbie* heb ik niet gezien. Het idee van de eigenaren van Dijkstraat 12, 101, 103, 105, 107, 111 en 113 om de naam te handhaven gaat voorbij aan de besluiten die de raad in de periode 2006-2009 heeft genomen.

Is er wel voldoende rekening gehouden met het terugdringen van de 'dubbele' straatnamen en de criteria die daarvoor gelden? De raad stelt de namen en de geometrie vast. Dat geldt zowel voor de bestaande als voor de toekomstige openbare ruimten. Het college dient zich bij de nummeraanduiding te houden aan de namen die door de raad zijn vastgesteld. In de Landelijke Voorziening BAG moeten de juiste brondocumenten terug te vinden zijn.

De aanduiding 'openbaar' in de Wet basisregistratie adressen en gebouwen heeft geen relatie met het openbare karakter in het kader van andere wetten. In artikel 1, onder j, van de wet staat:

- j. openbare ruimte: door het bevoegde gemeentelijke orgaan als zodanig aangewezen en van een naam voorziene buitenruimte die binnen één woonplaats is gelegen;

Bij de openbare ruimten worden zeven typen onderscheiden: weg, water, spoorbaan, terrein, kunstwerk, landschappelijk gebied en administratief gebied. Zelfs het gedeelte onder de panden maakt volgens het raadsbesluit deel uit van de openbare ruimte van het type 'weg'; zie Mária Telkeshof (*Nijmegen*), Gemeentebld 2024, nr. 187684.

historiciteit

Bij Afbeelding 1 – situatie in 1850 gaat het volgens de [KaartViewer](#) om de kadastrale gemeente Lent, sectie A, perceelnummer 21, dat eigendom was van de Hervormde Kosterij van Lent; zie Oorspronkelijke aanwijzende tafels (OAT). De Dijkstraat is aangelegd op het bouwland met perceelnummer 17 dat ten noorden van perceelnummer 21 lag.

Tot 8 november 1935 werd De Dijkstraat nog De Vredestraat of Vredestraat genoemd. Deze niet-vastgestelde straatnaam herinnert mogelijk aan het einde van de Eerste Wereldoorlog. De Dijkstraat (*Lent*) stamt uit 1935. De Dijkstaat (*Nijmegen*) is vastgesteld op 19 oktober 1912. Koudenhoek Noord komt niet voor in de BAG. Daarin staat alleen de gewijzigde naam Koudenhoek (Versie 2 / 28-03-2018).

Kuifjestraat

Het raadsbesluit van 23 december 2019 is de uitvoering van de plannen die de raad in de periode 2006-2009 heeft genomen. Deze heeft ook betrekking op bestaande straatnamen. Het besluit moet in overeenstemming zijn met de genomen besluiten. Dat de Dijkstaat in Lent al eeuwen bestaat, is niet juist.

Er is ook een openbare ruimte met de naam Zonnebloem Wadi (met 'misplaatste' spatie). Professor Trifonius Zonnebloem is een van de belangrijkste personages in de stripreeks *De avonturen van Kuifje* van de Belgische striptekenaar Hergé (1907-1983). De naam is (nog) niet vastgesteld door het bevoegde gemeentelijke orgaan.

Griftdijk Noord 20

Een of meer extra inritten voor de nieuwe woningen op de Griftdijk Noord dragen niet bij aan het verkeer. De knip staat op de Griftdijk Noord en niet op de Griftdijk; zie Ontheffing Griftdijk. Deze komt niet uit de lucht vallen. De brief B10 d.d. 3 februari 2025 over *Amendement Neem de Griftdijk meteen mee* gaat over de borden die hier zouden moeten staan. Deze is op 19 februari 2025 ter kennisgeving aangenomen.

De extra nummers aan de Dijkstraat hangen samen met het feit dat de huisnummering wordt toegekend op het moment dat het pand wordt geregistreerd. Op 12 december 2023 was de nieuwe naam nog niet door de raad vastgesteld. Huisnummer 101 is willekeurig. Er staat niets vast over huisnummers 3 t/m 99 (oneven).

Het bestemmingsplan Nijmegen Koudenhoek Noord is op 5 juni 2024 vastgesteld en geheel onherroepelijk in werking, maar er staat niets over de openbare ruimten. Nijmegen Koudenhoek Noord is geen openbare ruimte van het type 'administratief gebied'.

Het gebruik van namen die niet door de raad zijn vastgesteld, niet zijn gepubliceerd in het gemeenteblad, en niet zijn geregistreerd in de basisregistratie draagt niet bij aan duidelijkheid. De 'actuele' versie van de Dijkstraat in Lent is op 8 december 2009 door het college vastgesteld.

In de Schriftelijke verklaring ex artikel 45b Wet basisregistraties adressen en gebouwen (Besluit B&W d.d. 8 december 2009, nummer 4.6) staat:

Ter besluitvorming door het college

Besluiten tot vaststelling van bijgevoegde verklaring inhoudende dat de in de bijlagen bij de verklaring opgenomen gegevens betreffende openbare ruimten, nummeraanduidingen, stand- en ligplaatsen, panden en verblijfsobjecten waarvan een brondocument slechts met onevenredig veel Inspanning kan worden achterhaald, als feitelijk bestaand bekend zijn.

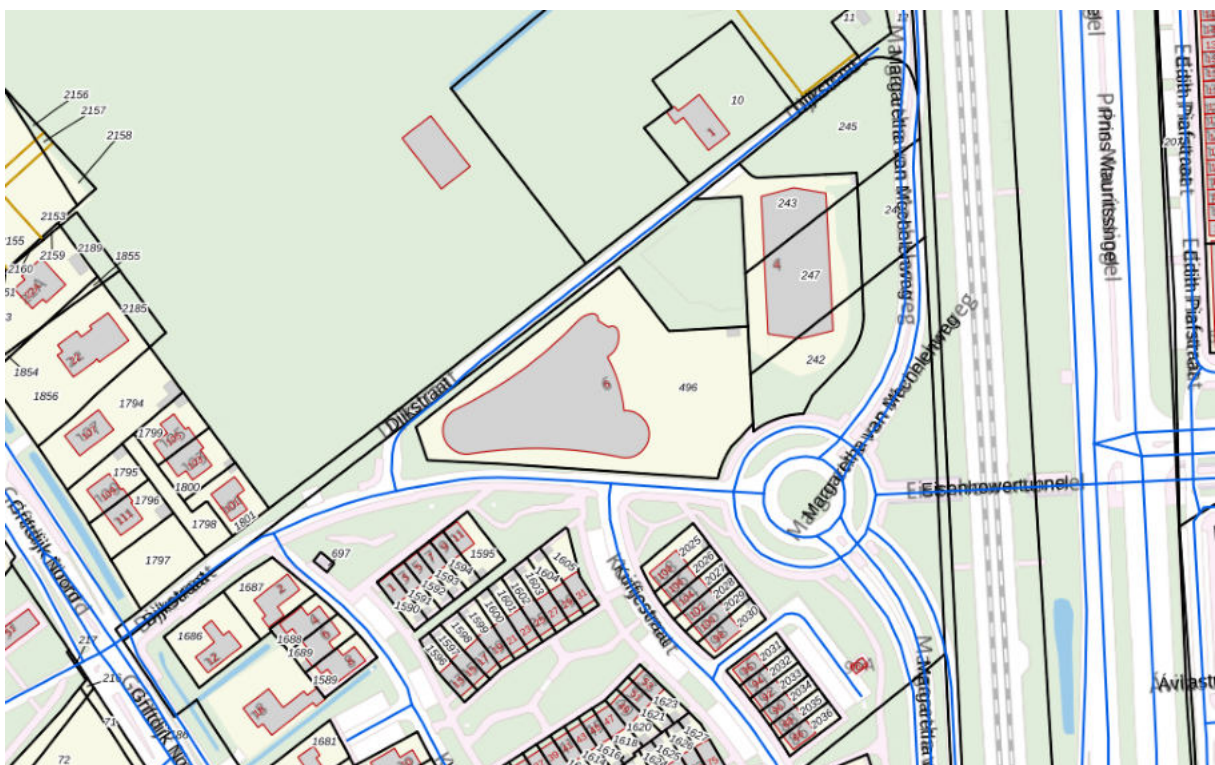
In de Landelijke Voorziening BAG staat documentnummer: CB 08-12-2009. Bij het Tijdstip registratie LV staat: 09-12-2010 22:03:55. Sindsdien is er bij de Dijkstraat (openbare ruimte ID 0268300000000402) in de woonplaats Lent niets veranderd. Er is alle reden om de naam alsnog in te trekken of te wijzingen.

herkenning

Het heeft weinig zin om de huidige bewoners van de Dijkstraat te vragen of er 'soms' sprake is van 'verwarring'. In artikel 1, onder a, van de Wet basisregistratie adressen en gebouwen staat:

- a. adres: door het bevoegde gemeentelijke orgaan aan een verblijfsobject, een standplaats of een ligplaats toegekende benaming, bestaande uit een combinatie van de naam van een openbare ruimte, een nummeraanduiding en de naam van een woonplaats;

Het gaat om iedere situatie waarbij een of meer van de onderdelen bekend moeten zijn. Zonder de woonplaatsnaam is het voor derden niet duidelijk waar de openbare ruimte ligt. Als iedere seconde telt, kan dat verstrekkinge gevolgen hebben. Ik kom ook niet verder bij het Gemeenteblad 2024, nr. 547053, dat op 27 december 2024 is gepubliceerd. Kadastraal perceel NMG00-F-16 bestaat niet meer.



Bij de PDOK Viewer staat wel het perceel Nijmegen (NMG00) F 12 met de naam Dijkstraat (rijbaan lokale weg). Dat komt echter niet overeen met de wegvakken van het Nationaal Wegenbestand (NWB) dat gebruik maakt van de gegevens uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

Het gedeelte dat vanaf 2010 is aangelegd, heeft niet geleid tot aanpassing ondanks het feit dat de Margaretha van Mechelenweg en Eisenhower tunnel staan vermeld in het raadsbesluit d.d. 5 september 2012. Waar ligt de Dijkstraat en de Spoorstraat in de woonplaats Lent? In De Gelderlander van 4 maart 2009 stond het volgende bericht:

Nijmegen wil af van straatnaamclub

NIJMEGEN - Nijmegen wil af van de Commissie Straatnaamgeving, die uit raadsleden bestaat en de gemeenteraad adviezen geeft over het toewijzen van straatnamen. Reden: de club is overbodig. In de praktijk kiest een ambtelijke werkgroep de namen. Dat blijft zo. De gemeente belooft er wel op te letten dat burgers inspraak hebben.

De raad neemt nog altijd raadsbesluiten over straatnaamgeving. Deze worden doorgaans afgedaan als hamerstuk. De huisnummering is gedelegeerd aan het college. Het resultaat is voorspelbaar. De namen Dijkstraat en Spoorstraat hadden op 1 januari 2010 aangepast kunnen worden. De Schoolstraat en de Tuinstraat zijn wel gewijzigd in Lentse Schoolstraat en Lentse Tuinstraat.

Afbeelding 3

De afbeelding correspondeert niet met het bestemmingsplan Nijmegen Koudenhoek Noord. Van de vijf namen is alleen de Margaretha van Mechelenweg correct. Ook het cluster van zeven woningen (Dijkstraat 101 t/m 113) behoort tot het bestemmingsplan. De coördinaten 187232, 431291 met het bestemmingsvlak Wonen - 3 maakt hiervan deel uit.

(on)mogelijk

Bij de naamgeving wordt de gehele openbare ruimte vastgesteld, gewijzigd of ingetrokken. Het kan onmogelijk gaan om een 'deel van de Dijkstraat'. De naam van de openbare ruimte inclusief de geometrie moet alsnog worden vastgesteld. Bovendien moet duidelijk zijn of deze van de Margaretha van Mechelenweg naar de Griftdijk Noord (zonder koppelteken) loopt of omgekeerd. Bij de nummeraanduiding liggen de oneven nummers aan de linkerkant en de even nummers aan de rechterkant.

Op 19 november 2008 is het landentema door de raad vastgesteld. De naam Belgiëstraat stond in de planning. Op 16 september 2009 zijn de 'dubbele' straatnamen per 1 januari 2010 gewijzigd met uitzondering van de Dijkstraat en de Spoorstraat. Dat dit nog niet is gebeurd, heeft niets te maken met de 'historische' naam.

De criteria zijn op 16 september 2009 door de raad vastgesteld. Er zijn twee Dijkstraten. De ene naam is in 1912 vastgesteld en de andere in 1935. De ene straat uit 1912 heeft op dit moment 15 adressen en de andere 12 adressen. De Dijkstraat in Lent werd voor 1935 de Vredestraat genoemd. Er is al een Vredestraat uit 1896 in Nijmegen.

De Dijkstraat in Lent is de zien op het perceel Nijmegen (NMG00) F 12. Het andere gedeelte heeft geen naam. Dit ligt in het verlengde van de Dijkstraat. Door de wijzigingen ontbreekt een gedeelte en is er sprake van een zijstraat met de naam Dijkstraat.

Ik ga ervan uit dat de beoogde straat loopt van de Griftdijk Noord naar de rotonde die deel uitmaakt van de Margaretha van Mechelenweg. De zijstraat behoort een andere naam te krijgen. Er is geen reden om de naam Dijkstraat in Lent te handhaven of te wijzingen in Lentse Dijkstraat of de Dijkstraat in Nijmegen te wijzingen in Nijmeegse Dijkstraat.

De vaststelling van de verschillende namen heeft gevolgen voor de nummeraanduiding. Hopelijk is er iemand die tot tien kan tellen. De even nummers aan de rechterkant beginnen bij huisnummer 2. De huisnummers 4 en 6 liggen nu nog aan de 'verkeerde' kant.

gemeente

Er is geen reden om af te zien van de wijziging van de naam *Belgiëstraat* of de toekenning van de naam *Hofje van Bobbie*. De raad kan de naam van de openbare ruimte van het type 'weg' als bedoeld in de Wet basisregistratie adressen en gebouwen vaststellen. Dat gebeurt ook met de openbare ruimten op het terrein van de Radboud Universiteit Nijmegen. Of er wel op geen sprake is van een privéterrein doet niet ter zake. Er staan in de basisregistratie in totaal 50 terreinen van de gemeente Nijmegen; zie BAG Gebruikersdashboard.

De zeven woningen met een gemeenschappelijke uitrit (een mandelige gedeelte) naar de Dijkstraat zegt niets over de naamgeving door de raad. De huisnummering op een privé-terrein wordt namens het college vastgesteld. Het ontbreken van een hek heeft ook andere gevolgen.

Staan de brievenbussen bij Dijkstraat 101 t/m 113 Lent aan de 'openbare weg'? In artikel 9 van de Wet post BES staan gegevens over de "bevordering van de aflevering aan geadresseerden van voor hen bestemde postzendingen". In de Regeling brievenbussen BES staat in artikel 2, eerste en tweede lid:

1. Brievenbussen bestemd voor de aflevering van postzendingen behoren te zijn aangebracht zo dicht mogelijk bij de rijbaan van een voor motorrijtuigen op meer dan twee wielen berijdbare openbare weg en in geen geval meer dan 10 meter daarvan verwijderd te zijn. Ze dienen voorts van de weg af zonder belemmering bereikbaar te zijn.
2. Met een openbare weg als bedoeld in het vorige lid wordt bedoeld:
 - a. een weg die door de overheid tot algemeen gebruik is bestemd of, door de eigenaar tot algemeen gebruik is bestemd en door de overheid in openbaar beheer is aanvaard;
 - b. de weg met inbegrip van de daartoe behorende stoepen, glooiingen, bermen, sloten, bruggen, viaducten, tunnels, duikers, beschoeiingen en andere werken.

De 'openbare weg' in het tweede lid hoeft niet hetzelfde te zijn als de openbare ruimte van het type 'weg' als bedoeld in de Wet basisregistratie adressen en gebouwen. Het perceelnummer 1789 uit de kadastrale gemeenten Nijmegen (NMG00), sectie F, is ook niet gelijk aan perceelnummer 12 dat wordt aangeduid met de naam Dijkstraat in de woonplaats Lent.

De ene 'openbare ruimte' is de andere niet. Voor de juiste gegevens is een besluit van de raad noodzakelijk. Er kan voor gekozen worden om geen naam voor de inrit vast te stellen. De raad kan ook kiezen voor de naam *Hofje van Bobbie* of een andere toepasselijke naam in plaats van de naam *Belgiëstraat*. De huisnummering moet in ieder geval worden gewijzigd.

Het zou aardig zijn als het raadsvoorstel ook de instemming heeft van de bewoners. Als de bewoners de voorkeur geven aan de Belgiëstraat of een andere naam uit de Belgische strips kan de raad daarvoor kiezen. Volgens mij staan de landentema's en de bijbehorende subthema's niet ter discussie. Dan hadden de bewoners daartegen in 2008 (!) actie moeten ondernemen.

In het Beeldkwaliteitplan Koudenhoek Noord staan namen die niet zijn vastgesteld. Is het met of zonder koppelteken? Het plan gaat alleen over het noordelijk gedeelte. De Belgiëstraat heeft betrekking op de gehele buurt Koudenhoek. De toegang aan de kant van de Oosterhoutse Plas ligt ver van het zuidelijke gedeelte.

conclusie

De Belgiëstraat verbindt het noorden met het zuiden van Koudenhoek. De argumenten in het advies hebben mij niet overtuigd. Dat geldt ook voor de wijze waarop de raadsbesluiten worden genomen. Zonder een commissie straatnaamgeving gaat het niet goed.

Een ambtelijke werkgroep die zich onttrekt aan de openbaarheid is oncontroleerbaar. Dat geldt ook voor het presidium dat niet in het openbaar vergadert en de afdoening van de ingekomen stukken door de raad. De gemeente heeft in het verleden beloofd er wel op te letten dat burgers inspraak hebben. Ik zie het raadsbesluit en de discussie daarover met belangstelling tegemoet.

Nijmegen, 20 juni 2025

Rob Essers